Commissie Omgevingskwaliteit

Bezoekadres
Weesperplein 8
Amsterdam

Postbus 1409
1000 BK Amsterdam
crk@amsterdam.nl
www.crk.amsterdam.nl

Commisse Aanwijzing Monumenten

Onderwerp	Adviesaanvraag aanwijzing Osdorperweg 658-660
Datum	3 maart 2025
Commissie	Petra Brouwer (voorzitter), Isabel van Lent (architectuurhistoricus), Wim de Wagt (architectuurhistoricus), Bastiaan van de Kraats (restauratiearchitect)
Secretaris	Elles van den Hoek
Adviseur(s)	Agnes Hemmes (Monumenten en Archeologie)

Geachte leden van het dagelijks bestuur van stadsdeel Nieuw-West,

U heeft de subcommissie Aanwijzing Monumenten van de Commissie Omgevingskwaliteit gevraagd advies uit te brengen over de aanwijzing van het dubbelwoonhuis aan de Osdorperweg 658-660 als gemeentelijk monument.
De commissie hanteert bij de advisering de selectiecriteria voor monumenten en beschermde stads- en dorpsgezichten, zoals vastgesteld in de Erfgoedverordening. Zij beoordeelt of deze panden voor Amsterdam van belang zijn vanwege de stedenbouwkundige, architectonische en/of cultuurhistorische waarde. Daarnaast wordt vastgesteld in hoeverre het een gaaf en/of zeldzaam voorbeeld is voor een bepaalde periode of van een bepaald (gebouw)type.

De commissie adviseert u het in 1978-1980 naar ontwerp van architect F.J.E. Dekeukelaire gebouwde dubbelwoonhuis aan te wijzen als gemeentelijk monument. Het dubbelwoonhuis vertegenwoordigt bijzondere architectonische en stedenbouwkundige waarden vanwege de bijzondere hoofdopzet van geschakelde woningen en de voor die tijd moderne inpassing in de lintbebouwing, met respect voor de historische schaal . Cultuurhistorisch gezien is het opmerkelijk dat particulieren in een tijd dat juist veel mensen Amsterdam uittrokken, investeerden in kwalitatief hoogwaardige woningen.

Stedenbouwkundige waarde
De geschakelde woningen zijn onderdeel van de lintbebouwing aan de noordzijde van de Osdorperweg aan de rand van de Osdorper Binnenpolder. Vanaf de twintigste eeuw veranderde dit agrarische gebied met voornamelijk boerderijen van karakter door nieuwe bebouwing met vrijstaande woonhuizen en bedrijfsloodsen.

Het in 1980 opgeleverde dubbelwoonhuis is een goed voorbeeld van eigentijdse nieuwbouw die in schaal en structuur zorgvuldig is ingepast in het historische lint. Hierdoor zijn het groene karakter, de oorspronkelijke slotenstructuur, erfinrichting met voorerf en toegangsbrug bij de vervanging behouden. Tegelijkertijd vallen de geschakelde woningen op in het straatbeeld door hun plaatsing dwars op het perceel.

Cultuurhistorische en architectonische waarde
In de jaren 70 en 80 van de vorige eeuw verkeerde Amsterdam in slechte economische omstandigheden. Bewoners verlieten massaal de stad op zoek naar betere woningen in de zogenaamde groeikernen. Het is daarom opmerkelijk dat de familie Boelens en Van de Boogaard, die samen een bedrijf in steigermateriaal hadden, een gerenommeerd architect in de arm namen om hun eigen dubbele woonhuis aan de rand van Amsterdam te laten bouwen. Architect Dekeukelaire ontwierp voor hen twee gespiegelde woningen met een ongelijk zadeldak, die door een eenlaags volume aan elkaar geschakeld zijn. De architectonische waarde van het ensemble is gelegen in de bijzondere volumeopbouw van horizontale delen en een expressieve kapvorm. De zorgvuldige materialisering in baksteen en hout, destijds in de mode, past wonderwel bij de oorspronkelijke lintbebouwing.
Het oeuvre van de Amsterdamse architect F.J.E. Dekeukelaire bestaat onder andere uit kantoorgebouwen, waaronder het Atlascomplex (voorgedragen als gemeentelijk monument) en het rederijkantoor aan de Westerdoksdijk (gemeentelijk monument), vrijstaande woningen en geschakelde woningen aan de Geerdinkhof. Voor zover bekend is dit het enige vrijstaande dubbele woonhuis van zijn hand, waarin de voor zijn werk kenmerkende horizontale belijning en de organisatie van plattegronden rondom een vide terugkomen.
De plattegronden van de woningen hebben een L-vormige opzet, maar de indeling daarvan verschilt op ontwerptekeningen enigszins. Wel hebben beide woningen een voor die tijd kenmerkende vide met daarboven een daklicht, die zorgt voor verbinding tussen woonkamer en verdieping en daglicht tot op de begane grond. Bijzonder is ook de aanwezigheid van de kelder met een tweede open haard, die als volwaardig onderdeel van de woning gebruikt kan worden. De detaillering en materialisering van zowel het exterieur als interieur met metselwerk en kostbare houtsoorten is zeer hoogwaardig.

Gaafheid, herkenbaarheid
Het exterieur is nog grotendeels in oorspronkelijke staat. Of dit ook geldt voor de indeling en interieurafwerking, zoals de diagonaal geplaatste houten schroten op plafonds en een deel van de wanden, is niet bekend. Mogelijk zijn hier ook nog oorspronkelijke waardevolle onderdelen aanwezig.

Amsterdam, 31 maart 2025
Commissie Aanwijzing Monumenten

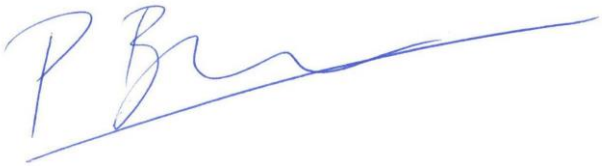

Petra Brouwer, voorzitter

Cc Monumenten en Archeologie